జన్మాంతర సంబంధము

లక్ష్మీనారాయణకు ఇద్దఱు కుమారులు. పెద్దవాఁడు సూరన్న.

సూరన్న కడు చలాకీవాఁడు. ఊరిలో జట్టునకు ఏకచ్ఛత్రాధిపతి. ఊరంతయు మాటుమణఁగిన తరువాత దొడ్లలో దూఱి దానిమ్మకాయలు పొట్లకాయలు వంకాయలు మొదలగు వానిని ఎత్తుకొనివచ్చి తనులోతమకు పంచుటలోను, ఇతరులకు విందులు చేయుటలోను అందెవేసిన చెయ్యి. వినాయకచతుర్థి నాఁడు ఇండ్లమీఁద రాలురువ్వుటయు దీపావళినాఁడు భయగ్రస్తులమీఁద చిచింద్రీలు పాఱవేయుటయు ఈ మొదలగు పోకిళ్లతో 'వీడు గొప్పవాడు' అని లోకములో కీర్తిగొనెను.

రెండవకొడుకు మంచన్నకు నాలుగేండ్లకు నాలుగైదు జ్వరములు తక్కువగా నాలుగుబసులును వచ్చిపోయెను. గుంటఓనమాలు దిద్దుటచే చూపుడు వేలిలో ఒకకణుపే మిగిలెను. పిల్లలందఱును మొట్టికాయలువేయఁగా అతఁడు వారికడ నుండి పాఱిపోయి దాఁగికొనును గాని తల్లి భవానితో కూడ ఆ హింసను చెప్పికొనఁడు.

అతఁడు ఇపుడు కట్టుచో పండ్రెండు మూళ్లకు తక్కువ బట్ట కట్టఁడు; లేనిచో జేనెడు కొల్లాయగుడ్డ. చుట్టుచో ఇరువది మూరల తలపాగ; లేనిచో జందెము. ఇటులయినను జనాభా లెక్కలలోఁగూడ నతనిపేరు ఎక్కలేదు.

మంచన్న యున్నచో తండ్రికి తలపోటు. మంచన తండ్రి యొట్టిపటి కెపుడును పోయి యెఱుఁగడు. తండ్రి తనపంక్తిలో వానికి ప్రవేశమును రద్దుపఱచెను. అందఱ భోజనములు అయిన పిదప తల్లి అతని నొకమూల కూర్చుండఁబెట్టి అన్నము పెట్టును. విస్తరిముందునుండి లేచుట యననేమో అతఁ డెఱుఁగఁడు. 'నాయనా! చాలు!' అని తల్లి అనలేక అనలేక అని మంచనను విస్తరిముందునుండి లేవఁదీయుచుండును.

మంచన శరీరమున కంతటికి ఆకను లలంకారము. ఒక విధముగా వికారము. ఏలయనిన ఆపొట్టయు, ఆకాళ్లును, ఆచేతులును ఆయొడలును కల ఆమనుజునకు కన్నులుకూడ చింతాకులవలె నుండుచో ఆశిల్పము చతురస్రముగా ఉండెడి దని అనవచ్చును. కాని ఎవఁడేని క్రొత్తవాఁడా కన్నులుచూచి 'వీనిలో ఏదియో విశేషమున్న'దని అనుకొనకమానఁడు.

లక్ష్మీనారాయణకు పూర్వార్జితము నాలుగెకరములకంటె ఎక్కువలేదు. ఆ క్షేత్రముమీఁద వచ్చుపంట వారికి బొటాబొటిగా సరిపోవును. సూరన్న చెట్టుక్రింది ప్లీడరుగా ఉండి ఇపుడు కొంచెము అర్జకుఁ డాయెను. కాబట్టి తండ్రి యధికా

రము సూరన్నకు సంక్రమించెను. మంచన్నను ఛర్దన మర్దనములు చేయు నధికారము తండ్రి వదలిపెట్టను లేదు. సూరన్నకు సంక్రమింపకపోవను లేదు. తల్లి అడ్డము వెళ్లి మంచన్న దెబ్బలలో కొన్ని పంచుకొనుచుండెడిని. దానిచే 'మీఅమ్మనుఁ గూడ దెబ్బలు తెచ్చుచుంటివి విధవా' అని తిట్టులును, రెట్టి దెబ్బలును మంచన్నకు ముట్టుచుండెడివి. మంచన్న ఈ దెబ్బలు కూడ అన్నముతోపాటు జీర్ణము చేసికొనుచుండెడువాఁడే కాని కేవలము తండ్రియే యగుచో ఊరకుండువాఁడే. ఏలనఁగా చిన్ననాఁటనుండియు తండ్రిచేతిదెబ్బలు అమ్మ ఆముదము రాచుటతోపాటు అభ్యాస మయిపోయెను. క్రొత్తగా అన్నగారిదెబ్బ లధికమగుటవలన అతనిలో అభిమానదేవత నూతనముగా జాగరిల్లెను.

చిన్ననాఁట అన్నదమ్ములు ప్రేమయుగళము. అన్న తమ్ముని శిక్షించును; తమ్ముఁడు దెబ్బతిన్న పామువలె దానిని సహించి చూచుచుండును. అతని కనుకూలమై యౌవనము ప్రాపింపఁగా వారిరువురు శత్రుయుగళ మయిపోదురు. పాపము! అపుడు అన్న తనప్రేమను క్రమ్మరించునుగాని తమ్ముఁడు దానిని ఈర్ష్యయని తలఁచునంతపగ పెట్టుకొనును.

అన్నదెబ్బల కావేదన పడలేక ఇంట నెవరికి చెప్పక మంచన్న దూరదేశములోనున్న బంధుజాలము నంతయు తిరుగవేయ మొదలిడెను. అతని కిపుడు స్వర్గమున నున్నటు లుండెను.

తనవాలకమును, తిండిని చూచి వరుసఅయినవారు అనుమాటలు తానుపడుట, మరల వారికి సమాధానము చెప్పుట అనునదిరయే ఇపు డతనికి స్వర్గసుఖము. అతఁడే బంధువులయిండ్లలోను ఉండఁదలఁప లేదు. బంధుగృహము లన్నియు తిరుగవేయుటలో అతని ఉద్దేశ మేమనఁగా మంచన యను పిల్లవాఁ డొకఁడు లోకమున నున్నాఁడనియు, అతని కింకను పెండ్లికాలేదని వా రందఱకు తెలియవలయు ననియు.

అతఁ డటులు తిరిగితిరిగి బంధులోకమునకుఁగూడ తన యందు దయలేదనియు తండ్రికే తనపై నెక్కువ దయ కల దనియు తెలిసికొనెను. ఏలనగా బంధువులు 'మీమంచన్న ఇక్కడికి తప్పించుకొని వచ్చినటులు తోఁచుచున్నది. వెంటనే తీసికొనిపొండు!' అని లక్ష్మీనారాయణకు వార్తలు పంపఁగా అతఁడు మంచన్నను రావించుటకు ఏమి ఏర్పాటును చేయ కుండుటయేకాక వారికి ప్రత్యుత్తరమేని పంపలేదు.

తండ్రి కెప్పుడేని తనపై దయతప్పిపోవు నేమో యనియు ఏబందువేని తనపై ద్వేషముచే తండ్రి కప్పగించి పోవునేమో యనియు మంచన బంధులోకమును విడిచిపెట్టెను. ఏకాంతములో ప్రవేశించినయోగివలె అతఁడు లోకములో ప్రవేశించెను. సత్రము అగపడుచో సత్రమున, విందు దొర కుచో విందున, బ్రాహ్మణార్థము కుదురుచో నచట, లేనియెడల ఎవరియింటనో ఒకరియింట భోజన మొనరించుచుండెను. ఎవరిని

ఎర్రని ఏగాని అడుగఁడు; కావున లోకుల తిట్టులుకాని దెబ్బలుకాని అతఁడు చనిచూడలేదు.

ఇటులు సమస్తలోకమున ఆదర మనుభవించుచు అభిలషించుచు తిరిగి తిరిగి మంచన్న శైలారామ మనుగ్రామము ప్రవేశించెను. ఆ సంధ్యాసమయమున వానచినుకులు ఉదాసీనముగా పడుచుండెను. భోజనము నకు లేవవలసినదను భార్యల పిలుపులనభిలషించుచు కొందఱును,పగటి సంతయు నోమరితనము వలనఁ గలిగిన బరువును మోయుచు కొందఱును వాకిటి అరుఁగులపై కూర్చుండిరి. లంబోదరము, గజగమనము, స్మితముఖము, దీర్ఘనేత్రములు వీని కన్నిటికి కిరీటముగా నున్న తలపాగ, బుజముపైనున్న చిన్న కొల్లాయయు కల ఆమంచన్న యాకారము వారి నాకర్షింపక మానలేదు. ఏయూరు మీఁదన్నచో ఎక్కడ ఉండు మనవలసివచ్చునో యని ముందుచూపు గల కొందఱు అతనిని పలుకరింపలేదు; కాని సంసారపు జంజాట మెఱుఁగని బాలురు అతనిని 'మీదేయూరు? ఏయూరినుంచి రాక? ఎక్కడికి పోక? ఎందుకు వచ్చుచున్నావు?' అను వివిధ ప్రశ్నలు వేయక మానలేదు. కొందఱుబాలు రతనివెనువెంటనే నడచుచు మీఁది కొల్లాయయు, గోఁచియు తుదకు కిరీటమును తాఁకక విడువలేదు.

మంచన్న కా ప్రశ్నలు మహానందముగా ఉండెను. 'వీరెవరో బంధువులే; కానియెడల ఇన్ని ప్రశ్న లేలవేయు-

దురు? విశేషించి మీదేయూరనియు, ఏయూరినుండి రాక యనియు, అడుగుట కేమిపని? ఇంక గుడ్డ గోచులు తాకుట కేటియక్కఱ?' అని మనస్సులో తనతో వారి కేదో సంబంధ మున్నదని నిర్ధారించుకొనెను. అతఁ డెవరికిని ఏమియు సమాధానము చెప్పకుండ బజారువెంట పరిక్రమించుచుండెను.

అరుఁగుమీఁద అఱమోడ్పుకనులతో పడుకొన్న అనంతుఁడు అతని యాకారమును, వెంటఁబడి బాలురతనితో చేయు పరిహాసమును, చూచుచుండెను. అది యెల్లయు నతనికొక స్వప్నమువలె నుండెను. తనయెదుటనుండి పరిక్రమించుచున్న ఆయాకార మొక మనుష్యుఁడే యనియు అది కల కాదనియు తెలిసికొని అనంతుఁడు లేచి 'మాట, మాట; మీదేయూరు?' అని అడిగెను.

ఇదివఱ కెవరికి సమాధానము చెప్పని మంచన్న 'మాది రామాపుర'మని ప్రత్యుత్తరము చెప్పెను. అనంతుఁడు 'ఎక్కడికి వెళ్లుచున్నా'వని యడుగఁగా మంచన్న ఇక్కడికే అనెను. 'అగుచో రమ్మ'ని అనంతుఁడనఁగా మంచన్న వచ్చి ఆవలి యరుఁగు మీఁద కూర్చుండెను. అనంతుఁడు 'మాయింట నుందువా' యని యడుగఁగా 'మహారాజువలె' నని మంచన్న అనెను.

'ఇఁక ఈజన్మము నిర్విచారముగా గడఁపవచ్చు'నని మంచన్న అనుకొనెను. వెంటవచ్చిన బాలురందఱకు ఆశ్వాసము కలిగెను. అనంతుఁ డతని లోనికిఁ దీసికొనిపోయి 'ఓయీ

అల్లుఁడు వచ్చెను ; కాళ్లుకడుగుకొనుటకు నీరుపట్టుకొని రమ్మని యెను. మంచన లోలోపల ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుకొనెను. అమల నీరుదెచ్చి పలువురు బాలురచే పరివేష్టితుఁడైయున్న మంచన్నను చూచి చేయి నోరి కడ్డముపెట్టుకొని నిశ్చేష్టయై నిలువబడిపోయెను. అనంతుని పెద్దకూఁతురు బృంద తలుపు చాటుచేసికొని గదిలోనుండి తొంగిచూచుచు కోపముఖముతో నిర్గమించి నిలువబడెను. బృంద చెల్లెలు కామోద 'బావా బావా' అని కిలకిల నవ్వుకొనుచు దాపునకేగి తెల్లబోయెను. బాలు రందఱు పెద్దపెట్టున అఱచిరి. మంచన్న కామోదను చూచుచు 'ఈపిల్లనే సాకిత్తురా?' అని అనెను. అందఱు నవ్విరి. ఈరీతిగా మంచన్న కాయింట ప్రథమప్రవేశము కలిగెను.

నిత్యసభలతో ఇటులు పదినాళ్లు కడచెను. రెండుపూఁటలుతిని కూర్చుండుచున్న మంచన్నకు ఏమియు తోఁచుటలేదు. ప్రతిదినము 'కామోద కేమేమి నగలుపెట్టెద' వని యడిగి 'మంగళసూత్రము పెట్టెద' నను సమాధానము తనకు క్రొత్త వింత కలిగింపమి అనంతునకును ఏమియు తోఁచుటలేదు. పిల్లలకుమాత్ర మిసుమంతయేని తీరిక లేకుండెను.

అనంతుఁ డొకనాఁ డొక కావడిబద్ద, మట్లుతెచ్చి 'మంచన్నా! ప్రతిదినము దీనితో మనయింటికి కావలసిన నీరు తెచ్చుచుండుము! ఇది లెస్సగా మోసినతరువాత సంసారము మోయుదువుగాని' అని అనెను.

మంచన్నకు సరిగా ఆపని వచ్చినటులాయెను. అతఁడు బుజాన కావడిపెట్టుకొని నీళ్లుమోయ నారంభించెను. మొట్ట మొదట ఊపునకు బిందె లటు ఇటు ఊఁగి కాళ్లకు కొట్టుకొని క్రిందపడుట, బుజములపై కాయలుకాచి బాధపడుట జరగెను. కాని కొన్నాళ్లలోనే ఆవిద్య అతనికి జన్మాంతరవిద్యవలె సంపూర్ణముగా వచ్చెను. పిమ్మట మంచన్న చేతులతో కావడిబద్ద పట్టుకొనకయే నీళ్లుమోయుట కలవాటు పడెను. పిల్లలంద అతనికి 'మంచినీళ్ల మంచన్న' అని పేరుపెట్టిరి. కామోద నిచ్చి పెండ్లి చేయుదు మన్నచో నెంతసంతోసమో మంచినీళ్ల మంచన్న అని యన్నను అతని కంతే సంతోసము. కావడి బాగుగా మోసినఁ గాని సంసారము మోయుట తెలియ దని అతని నమ్మకము.

మంచన్నను ధన మెన్నఁడు ఆకర్షింపలేదు. అతఁ డెన్నడు అన్నవస్త్రములు కొని యెఱుఁగఁడు. వానికంటె వేతెమియు నతని కక్కఱలేదు. లోకు లన్నివిధముల ధనము గూడఁబెట్టి కాపాడుకొందురని అతఁ డెఱుఁగఁడు. నియతప్రకారము మంచి నీరు తెచ్చుట, అనంతునిచేతను అతని జ్ఞాతులచేతను 'అల్లుఁడా' యని యనిపించుకొనుట, బాలికలచేతను బాలురచేతను వినోదింపఁ జేయబడుట, భోజనము చేయుట, వీనిచే మధ్యాహ్నమును, ఉప్పునీరు చేదుట, తనకు తగినవారితో సంభాషించుట, తలపాగ చుట్టుకొని ఊరేఁగుట వీనితో సాయంకాలమును నిర్విచారముగా అతనికిఁ గడఁచుచుండెను. కాలము మెల్లగా గడచుటగాని, త్వరగా పరుగులెత్తుటగాని యీరెం

చును అతని కనుభవములో లేవు. అతఁడు రాత్రి ప్రక్క వేయుచో సూర్యోదయమువఱకు కర్రవలె పడి నిద్రించును.

కామోదకు పెండ్లియీడు వచ్చెను. సంబంధము కుదిరెను. లగ్నము నిశ్చితమాయెను. మంచన్న ఆనాఁడు కావడిబద్ద బుజానఁ బెట్టలేదు. గదిలో మూలుగుచు కూర్చుండెను. వంటవేళ ఆయెను. నీళ్లు లేవు. ఎన్ని మాఱులు పిలిచినను పలుకఁడు. కొంతసేపటికి శ్యామ గదిలోనికి పోవఁగా కనులవెంట నీరు రప్పించుకొని మంచముక్రింద కూర్చున్న మంచన్న కానిపించెను. శ్యామ 'మంచన్నా! ఏల యేడ్చెద' వని యడుగఁగా 'కామోదను నా కీయరఁట!' అని విలపించెను. 'అయ్యయో నన్ను చేసికొందువుగాక!' అని శ్యామ అనఁగా 'నిజము? నిజము?' అని మంచన్న అనెను. 'నిజంఘా' అన్నది శ్యామ. దానితో మంచన్నకు ఎక్కడలేని సంతోషము వచ్చెను. చాటుగా నుండి వినుచున్న అమల 'మంచన్నా! నీళ్లేవీ?' అని అడుగఁగా శ్యామ 'అమ్మా! కామోదను ఈయ రని మంచన్న ఏడ్చుచున్నాఁడు' అని చెప్పెను. అమల 'అయ్యో, పిచ్చి అల్లుఁడా! శ్యామను నీ కిచ్చెదము' అనువఱకు మంచన్న అమాంతము లేచి కావడి బుజానఁబెట్టుకొని చెఱువునకు బయలుదేఱి యెదురైనవా రందఱితో 'నాకు శ్యామ నిత్తురు, నాకు శ్యామ నిత్తురు' అని చెప్పికొనుచువెళ్లెను. వారు 'శ్యామనూ ఇత్తురు, పద్మనూ ఇత్తురు' అని అతని సంతసము ఇనుమడింపఁజేసిరి.

అతఁడీసంతోషములో మునిఁగి తేలాడుచుండగాఁ ఇంటివద్దనుండి మఱియొకసంతోషవార్తవచ్చెను. మంచనతండ్రి మరణించెను. అతఁడావినోద మనుభవించుటకు నేఁటికి పదప్రచలనము చేయవలసి వచ్చెను. అతఁ డింటికి వెళ్లెను. తాను తద్దినము పెట్టువాని తమ్ముఁడే కాన అతనికి క్లేశ మంత లేదు.

భర్త చనిపోవుటయు కుమారుఁ డెందులకు కొఱగాక పెండ్లిలేక దేశాలపాలగుటయు అన్న తమ్ముని విసర్జించుటయు భవానిని మిక్కిలిబాధించెను. ఆమె ఆదుఃఖమున మంచన్నను దగ్గఱ కూర్చుండఁబెట్టుకొని 'నాయనా! ఇఁక నిన్ను అన్న కొట్టఁడు. ఏకొండ్రయో అమ్మి పెండ్లిచేసి చూడవలెనని ఉన్నది.' అని రోదనము చేయఁగా మంచన్న నగుచు 'అమ్మా! నా కచట నొకయిల్లున్నది. పెండ్లికూఁతురుకూడ ఉన్నది. పెండ్లిచేసికొని ఒకసారి నీకు చూపించి తీసికొనివెళ్లెదను చూడు' అని చెప్పి ఆమె దుఃఖమును ద్విగుణము చేసెను. కర్మ అయిన పిదప తల్లితో 'మాయింటికి వెళ్లిపోవుదు' ననిచెప్పఁగా ఆమె అతికష్టముమీఁద ఒకరోజు ఆఁపుసరికి దేవతలు దిగిరావలసి వచ్చెను.

పశువు కొన్నాళ్లు బందిలిదొడ్డిలోనైనను ఉన్నచో మరల అది అక్కడికే వెళ్ళగోరును. వింతఁతో వినోదములతో బాలికల హాస్యములతో స్వర్గసుఖ మనుభవించుచున్న మం

చన్న మరల శైలారామమున అనంతుని యింటికి వెళ్ళఁగోరు కొనుటలో ఆశ్చర్యములేదు. అతనికి తల్లియన్నచో ప్రేమ యున్నది. కాని దానికి సూరన్న భయము మాటు. కావున అతని కనంతుఁడే తల్లి.

సూరన్న తనను మాటాడించి ఎక్కడ తన్నిపోవునో యనుభయము తొందరపెట్టఁగా తల్లితోఁగూడఁ జెప్పకయే లేచి పోవలయు నని మంచన యూహించుచుండెను. సూరన్న తమ్ముని ఒడిదొడుకులన్నియు కనిపట్టి తల్లికడ పసిపిల్లనివలె నున్న అతని కడకు వెల్లి 'తమ్ముఁడా! నాయన పోవనే పోయెను. ఏ కొండ్రయో అమ్మ నీ కొక పిల్లను ముడిపెట్టవల సిన విధి నామీఁద ఉన్నది. కాఁబట్టి నీ వల్లరి చిల్లరగా తిరు గక ఇంటనే పడి ఉండు' మని అనెను.

ఈమాట లకాలజలదోదయము వలె భవాని కాశ్చ ర్యము కలిగించెను. ఆమె కనుల నీ రొత్తుకొనుచు 'మంచన్నా! అన్నకు నీమీఁద దయకలిగెను. రెన్నెల్లపా టిక్కడుండు!' మని బతిమాలుకొనెను. సూరన్న ఎంత గట్టిగా ఉండుమని కోరునో మంచన్న అంత వడిగా లేచిపోవు నని భవాని అను కొనలేదు.

తెలవారుకడ ఎవరికి తెలియకుండ మంచన్న మాయ మాయెను. 'వాఁడు వట్టి వెఱ్ఱివాఁడయి పోయెను. ఉండుమని అనుచో ఉండునా?' అని సూరన్న తల్లికడ సంభాషింపఁగా

భవాని దుఃఖించెను. కాని మంచన్న సూరన్నకు జంకియే వెళ్లి యుండు నని ఆమె లోలోపల తలఁపకపోలేదు. ఆమె బంధువులలో పిల్లలను గుఱుకుతెచ్చుకొని సూరన్నతో చెప్పుచుండెడిది. సూరన్న వెంటనే వారి వారికి వార్తనంపి వారివారి అసమ్మతిని ఎప్పటి కప్పుడు తల్లికి నివేదించుచుండెడివాఁడు.

అనంతునికుమారుఁ డాదినారాయణునకు వివాహము వచ్చెను. ఇల్లంతయు మంచన కప్పగించి అందఱు తఱలివెళ్లిరి. మంచన్న కది యెంతగౌరవము! అతఁడు చీఁకటిపడఁగనే కత్తి బుజముమీఁద పెట్టుకొని ప్రహరి తిరుగును. తలుపు లన్నియు తాళములు పెట్టి తడవతడవకు లాగిచూచును. చీమ చిటుకుమన్నచో రివ్వునఁ బోఱి సందేహము పోఁగొట్టుకొనును. ఇటు లతఁ డాయింటిని యతునివలె రక్షించుచుండెను.

'నగలమూట యింట జాఱిపోయిననియు, మంచన దాని నపహరించు' ననియు అమల అనంతునితో పోరుపెట్టెను. ఓసి తెలివి మాలినదానా! నగ లింటనే జాఱిపోయినయెడల మంచన మన యినుపపట్టెయే!" అని యనంతుఁ డనెను. అమల యింటికి మనుష్యుని పంపుమని రాపాడినను అనంతుఁడు చెవి యొగ్గలేదు.

పెండ్లివారు తూర్యధ్వనులతో మరలివచ్చిరి. అనంతుఁ డింట కా లిడఁగనే మంచన నగలమూట నింటిబరువుతోపాటతనిముం దిడెను. అనంతుఁడు అమలకేసి చూచెను. అమల పెదవులమీఁద జిన్నగ పగపడెను.

మంచన్న కొకనాఁడు టపాలో నొక యుత్తరమును మనియార్డరును తెచ్చి యిచ్చెను. అది యతని జాతకమున నొకమహాయోగము. ఏమనఁగా గవర్నమెంటు నవుకరు తనకు ఉత్తరము మోసికొని వచ్చెను. మఱియు నాలుగురూకలు బహుమతియు తెచ్చెను.

తండ్రి తద్దినము పెట్టుకొనుట కింటికి రావలసినదని వ్రాసి ప్రయాణవ్యయమునకై నాలుగురూకలు సూరన్న పంపెను. ఆపైకము సూరన్నయే పంపినాఁడని మంచన్నకు గోచరించినపు డతనిమన స్సొక నూతనమగు భ్రాతృప్రేమతో తొణికిపోయెను. మంచన్న వెంటనే రామాపురమునకు పయనమయిపోయెను. భవాని మంచనను చూచి నూతనముగా కనినటులే యానందించెను. ఆతఁ డొనరించిన కర్మమే భర్తకు ముట్టునని యామె తలఁపు.

మాసికము, ఏఁడుడి, తద్దినము సమాప్తమాయెను. తద్దినమునాఁటి నడిరేయి సూరన్న మంచన్నను వెదకికొను చుఁబోయి యతనిని లేపి 'నాయనా! ఇటురా' మ్మని పిలిచెను. మంచన్న కిన్నాళ్లనుండియు లేని భ్రాతృప్రేమ ఒక్కసారి నిండుకొనెను. సూరన్న యన్నచో పాటు మంచన్న యిపు డతనిని గొఱియవలె ననుగమించెను. సూరన్న తమ్ము నొకయింటి లోనికిఁ దీసికొనిపోయి 'ఈ కాగితము మీఁద వేలిముద్దర వైవు' మనియెను. అదియు కర్మలో నొకభాగము

కొని మంచన తన బొటనవేలిని మసి కంటించి కాగితముపై దక్షిణమునుండి ఉత్తరమునకుఁ ద్రిప్పెను. అది సూరన్న యపకీర్తి ముద్రవలె నల్లని రేఖలతో నంటుకొనెను.

తెలవారుకడ భవాని మంచన్నను వెదకికొని యతఁడు కానరామి పుత్రదుఃఖ మనుభవించెను. సూరన్న పుత్రోదయ మయినటులు సంతోషించెను.

కొల్లాయిగుడ్డ కొకచివర ఒక మిఠాయి పొట్లము మఱొకచివర కజ్జపుపొట్లమును కట్టి దానిని బుజముపై వేసికొనఁగా ఒకటి యెదు రొమ్మును మఱొకటి నీఁపును కొట్టుకొనుచుండఁగా మంచన శైలారామము ప్రవేశించి బాలలోకమున కానందము కల్పించి ఆనందపురుషుఁడై యుండెను.

కొన్నాళ్ళకు శ్యామావివాహమునకు లగ్నము నిశ్చితమాయెను. మంచన్న ఆ వార్తవిన్న తత్క్షణము శ్యామవద్దకు వెళ్లి 'శ్యామా! నన్ను పెండ్లాడుదు నని నీ నోటి మీఁదుగా నీవే యంటివికదా! ఇపుడు ఇంకొకనిని పెండ్లాడుదువా?' అని యనఁగా శ్యామ 'మంచనా! నీగోత్రము చెప్పు' మని అడిగెను. మంచన 'కౌండిన్యగోత్ర' మని యనఁగా శ్యామ 'మాగోత్రము చెప్పు' మని అనెను. మంచన ఆలోచించుచు 'కౌండిన్యగోత్రమే' అని 'శ్యామా! నీవు నాకు చెల్లెలవు' అని శ్యామనెత్తికొని 'అమలమ్మగారూ! అనంతుఁడుగారూ! మీరు నాకు తలిదండ్రులు; నన్ను నమస్కరింపనిండు' అని

వారికి పాదాభివందనములు చేసి బాష్పప్లావిత నేత్రుడై కూర్చుండెను. అందఱకు కనుల వెంట ఆనందబాష్పము లుదయించెను. శ్యామ 'ఓయీ! నా కూఁతునిచ్చి నీకు వివాహము చేయుదును లెమ్ము' అనెను. మంచన 'బలే! బలే! అని చిటికలు వేసెను.